

VYHLEDÁVACÍ STROMY

AVL strom

Operace Find, Insert, Delete
Rotace L, R, LR, RL

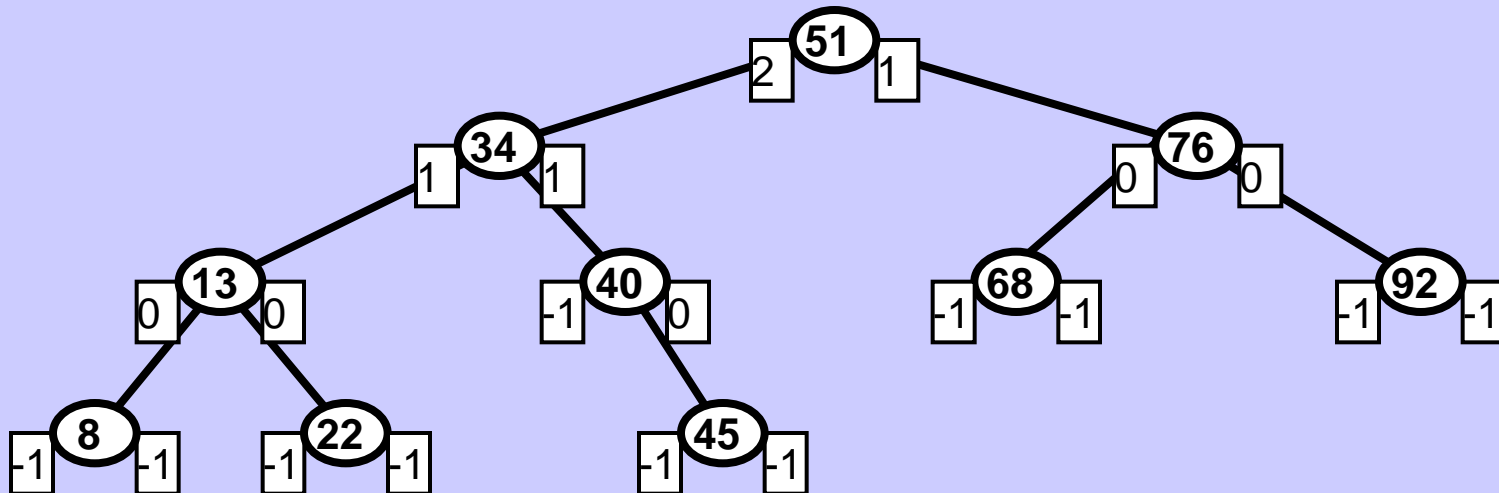
B-strom

Operace Find, Insert, Delete

AVL strom -- G.M. Adelson-Velskij & E.M. Landis, 1962

AVL strom je BVS s přidanými vlastnostmi, které jej udržují (téměř) vyvážený.

AVL má také operace Find, Insert, Delete.

Každý uzel registruje hloubku svého levého a pravého podstromu, hloubka prázdného stromu je -1.

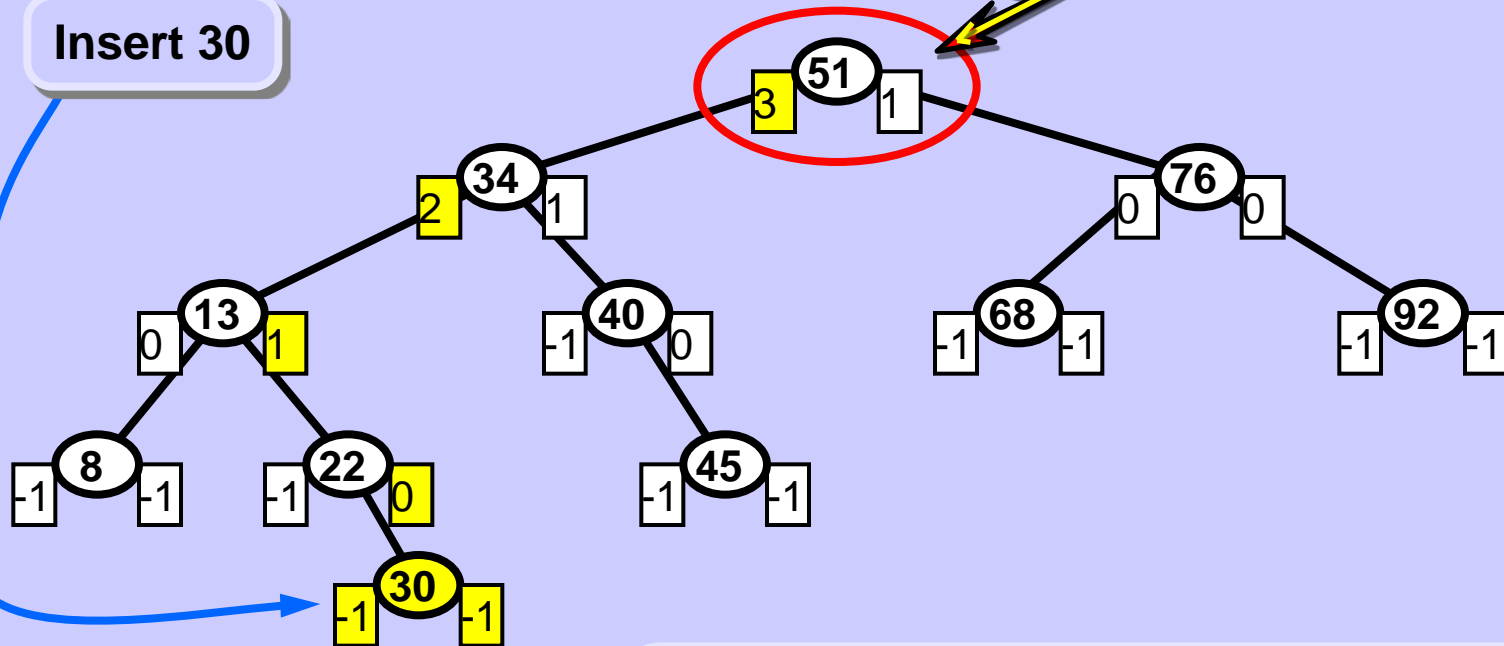
V každém uzlu je rozdíl výšek obou podstromů roven -1, 0, 1.

V tomto případě: Výška stromu = hloubka stromu

Vložení uzlu může způsobit rozvážení AVL stromu.

V každém uzlu má být rozdíl výšek obou podstromů roven $-1, 0, 1$!!

Insert 30

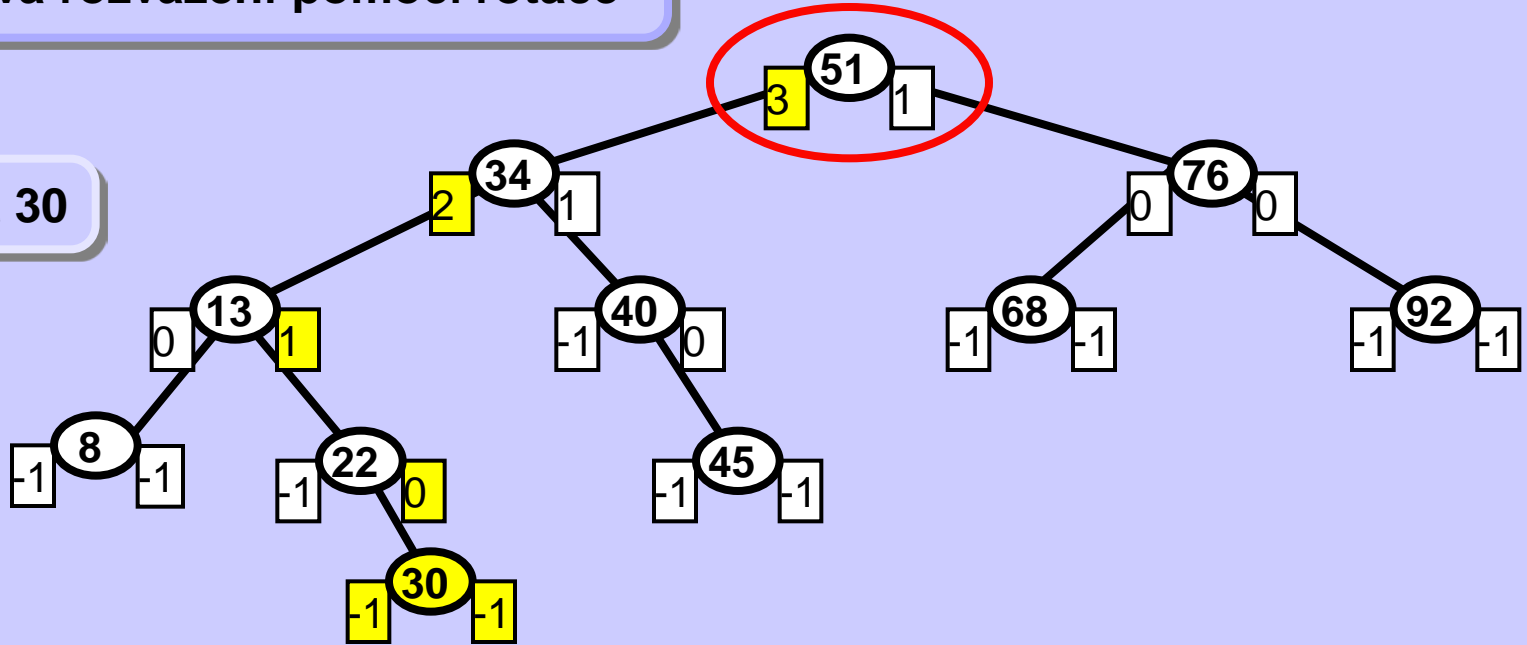

Změněné hloubky

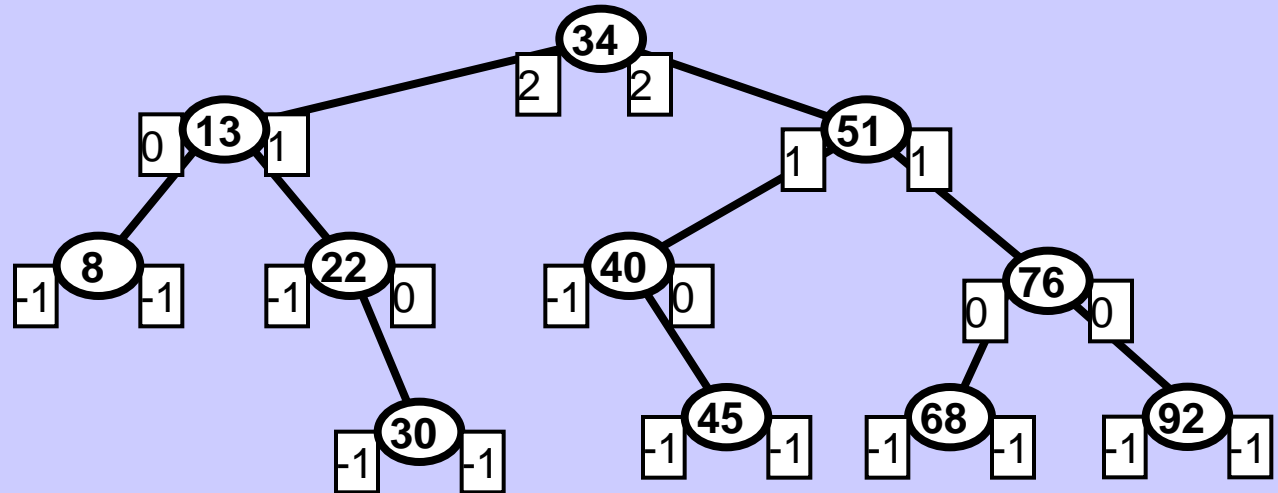
Levý podstrom uzlu 51 je příliš hluboký, strom přestal být AVL.

Náprava rozvážení pomocí rotace

Insert 30

Vyvážený strom
po pravé
jednoduché rotaci,
tzv. R rotaci

Náprava rozvážení pomocí rotace

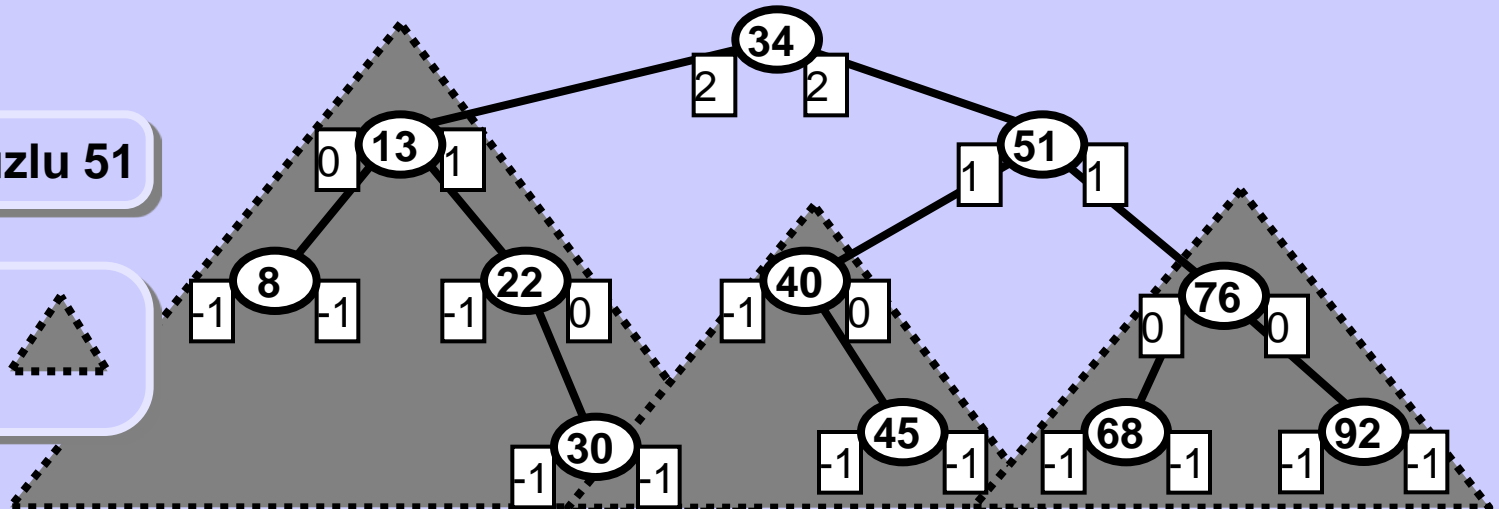
Insert 30

Směr rotace

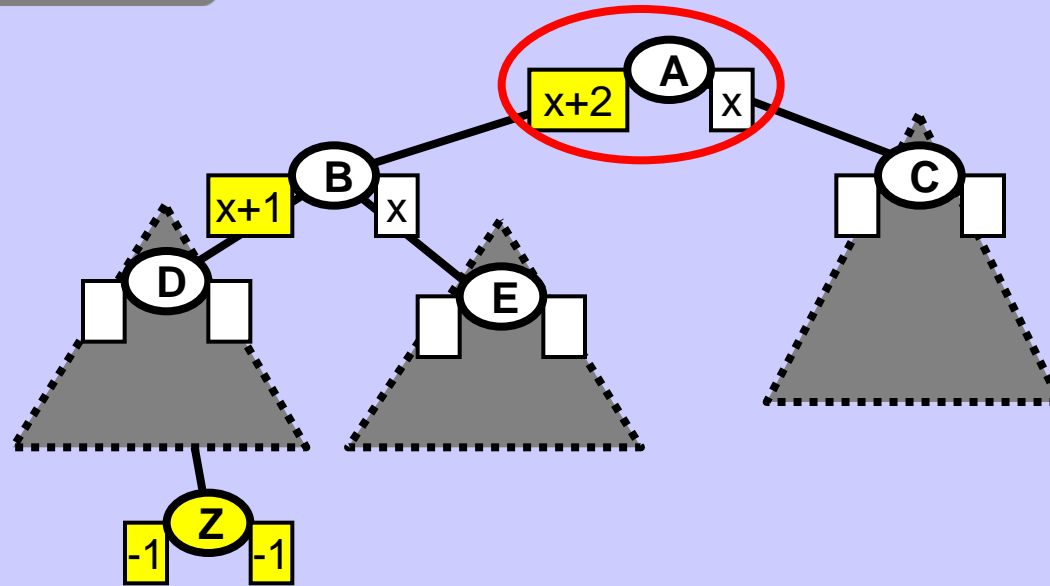
R rotace v uzlu 51

Podstromy
beze změn

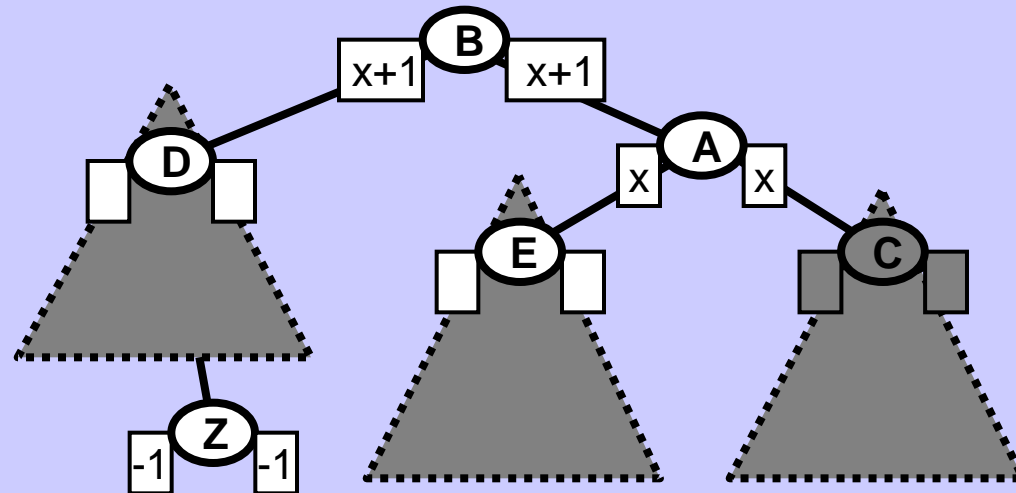

Rotace R obecně

Před

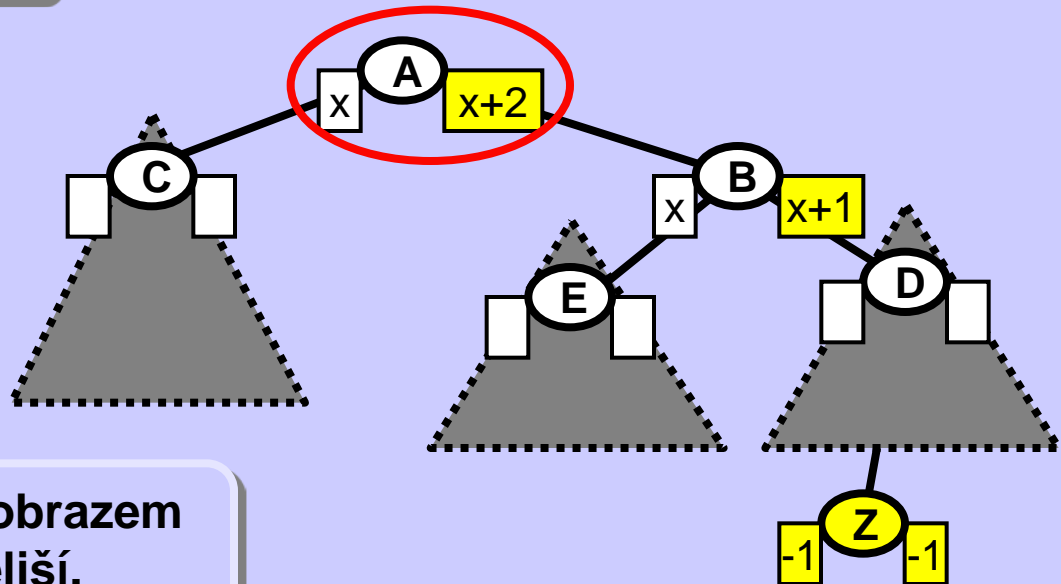

Po

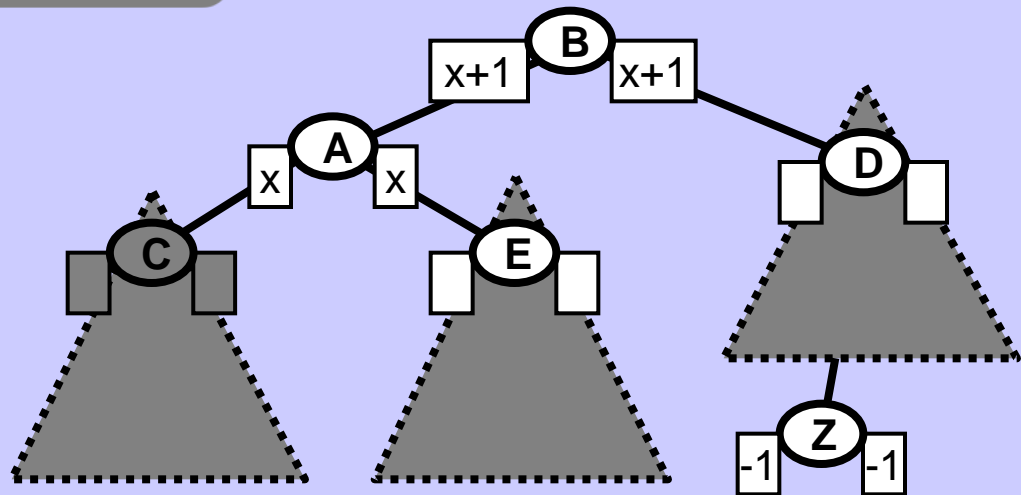
Rotace L obecně

Před

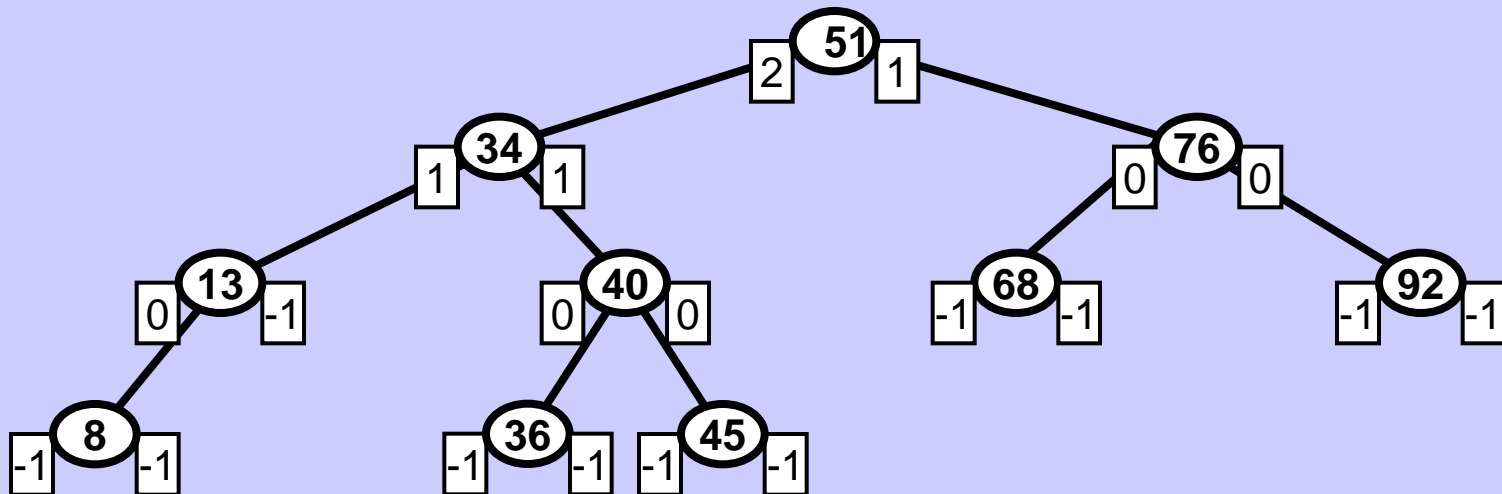

Rotace L je symetrickým obrazem rotace R, jinak se od ní neliší.

Po

AVL strom

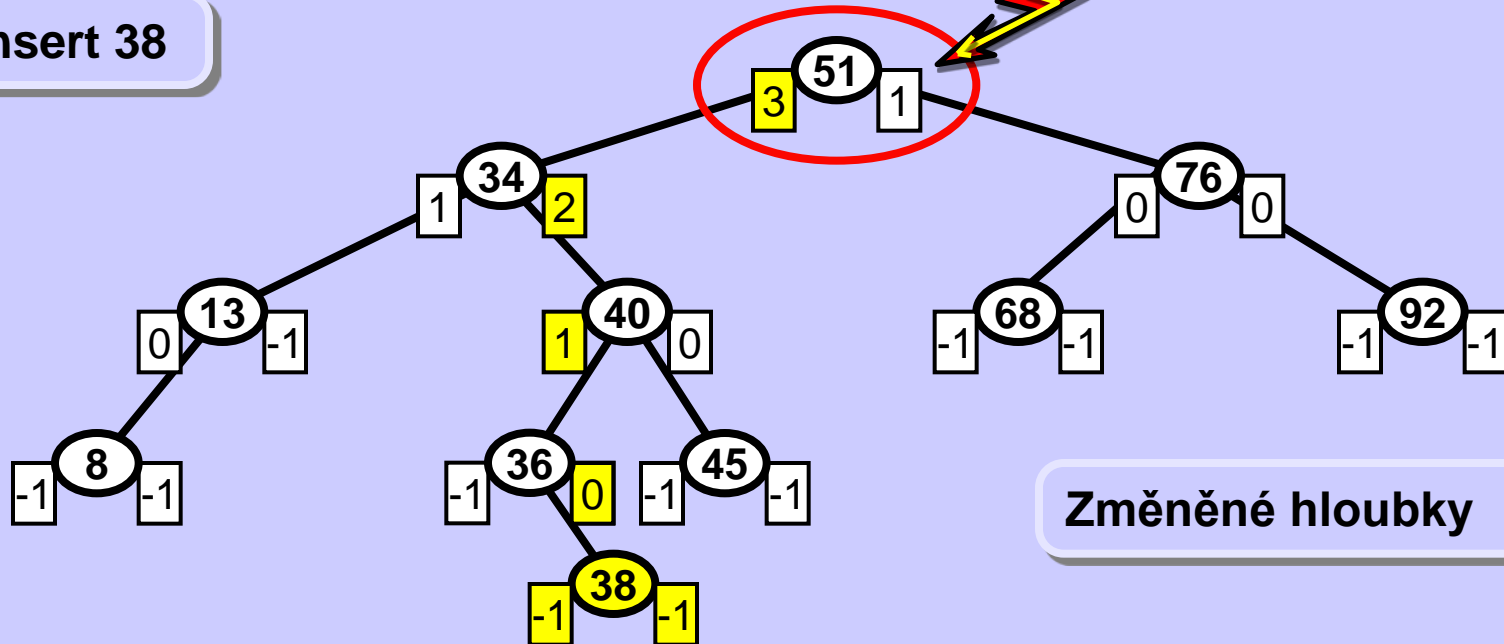

Strom pro demonstraci LR rotace

Vložení uzlu může způsobit rozvážení stromu.

V každém uzlu má být rozdíl výšek obou podstromů roven $-1, 0, 1$!!

Insert 38

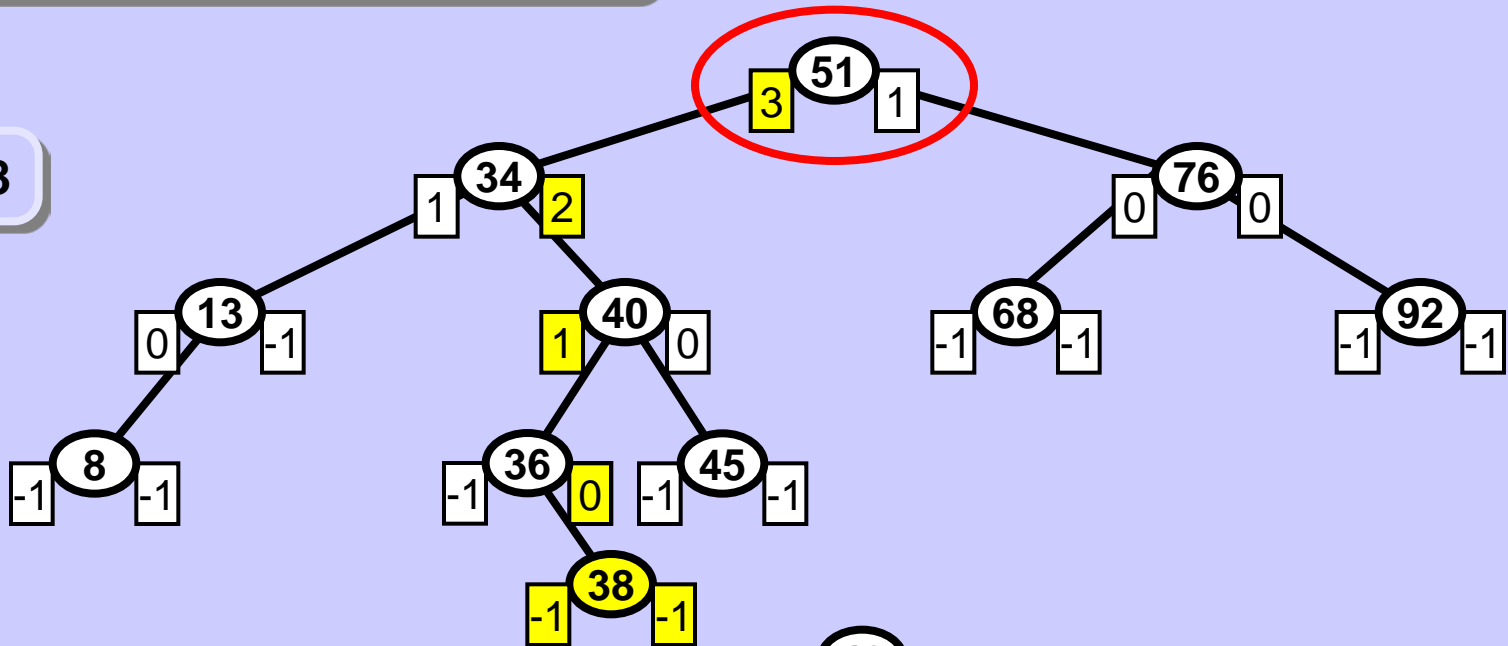

Levý podstrom uzlu 51 je příliš hluboký, strom přestal být AVL.

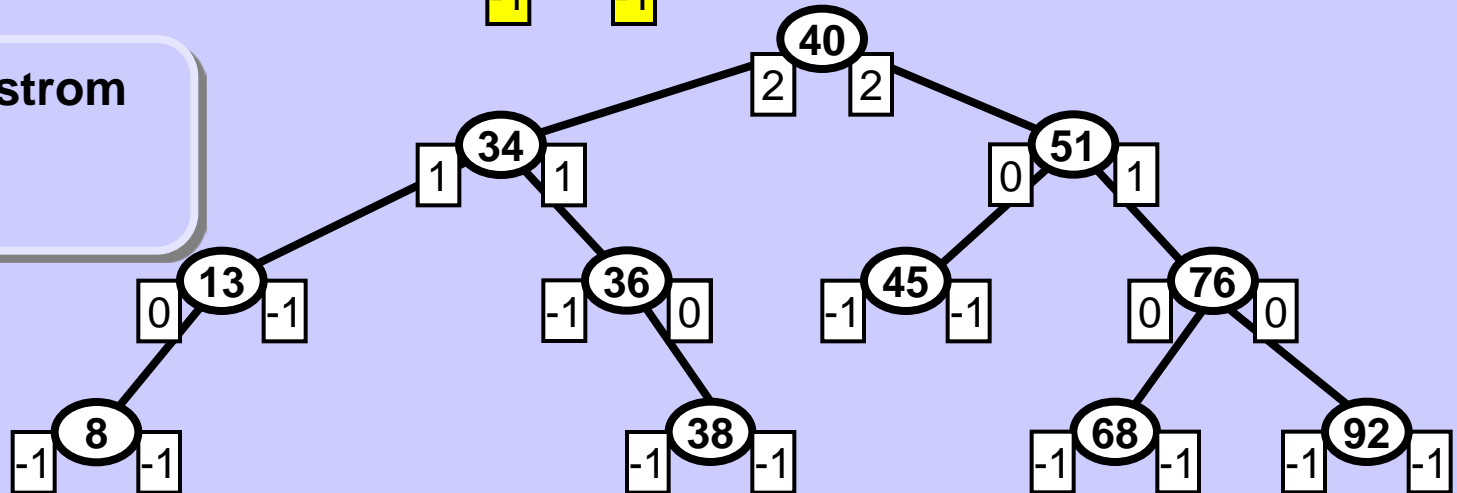
Použití rotace R by nepomohlo, příliš hlubokým by se stal původní pravý podstrom uzlu 34 díky tomu, že by se jeho hloubka vůbec nezměnila a hloubka levého podstromu 51 by klesla.

Náprava rozvážení pomocí LRrotace

Insert 38

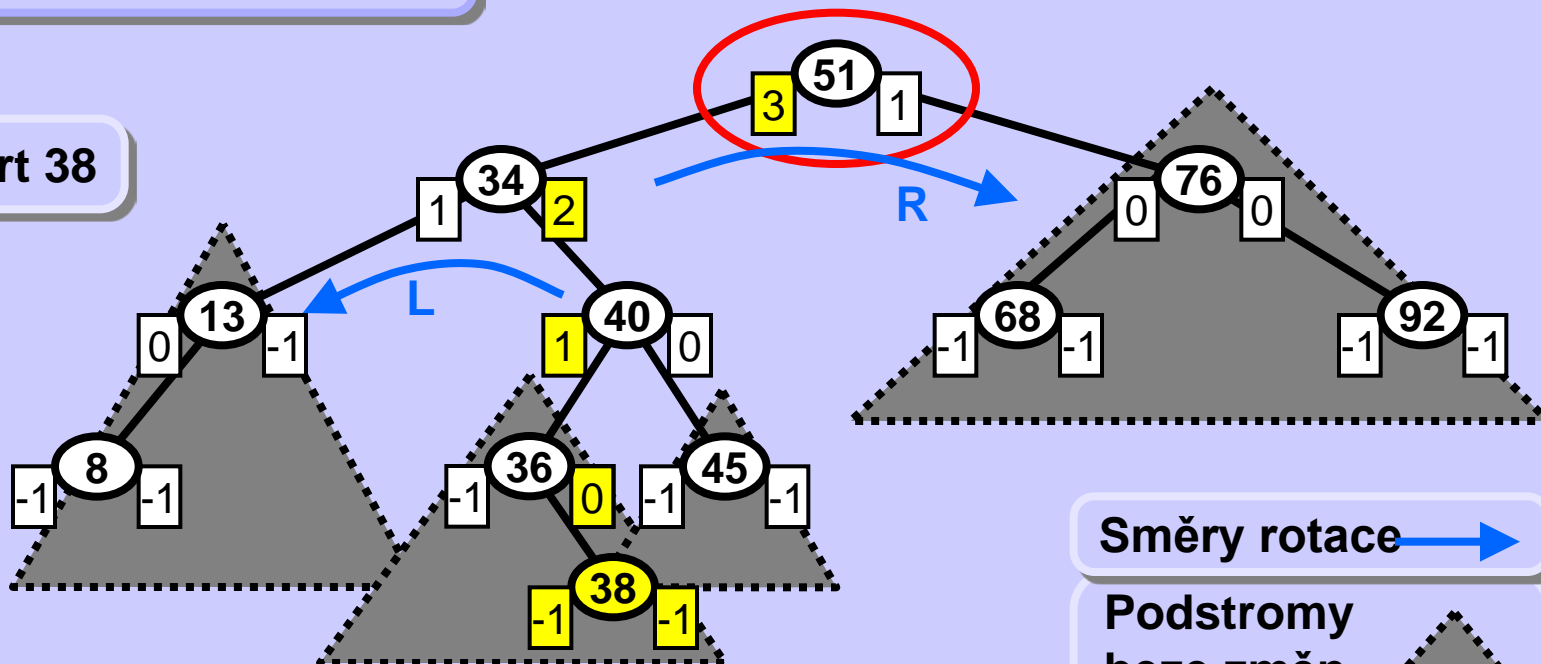

Vyvážený strom
po dvojité
LR rotaci

Náprava rozvážení rotací

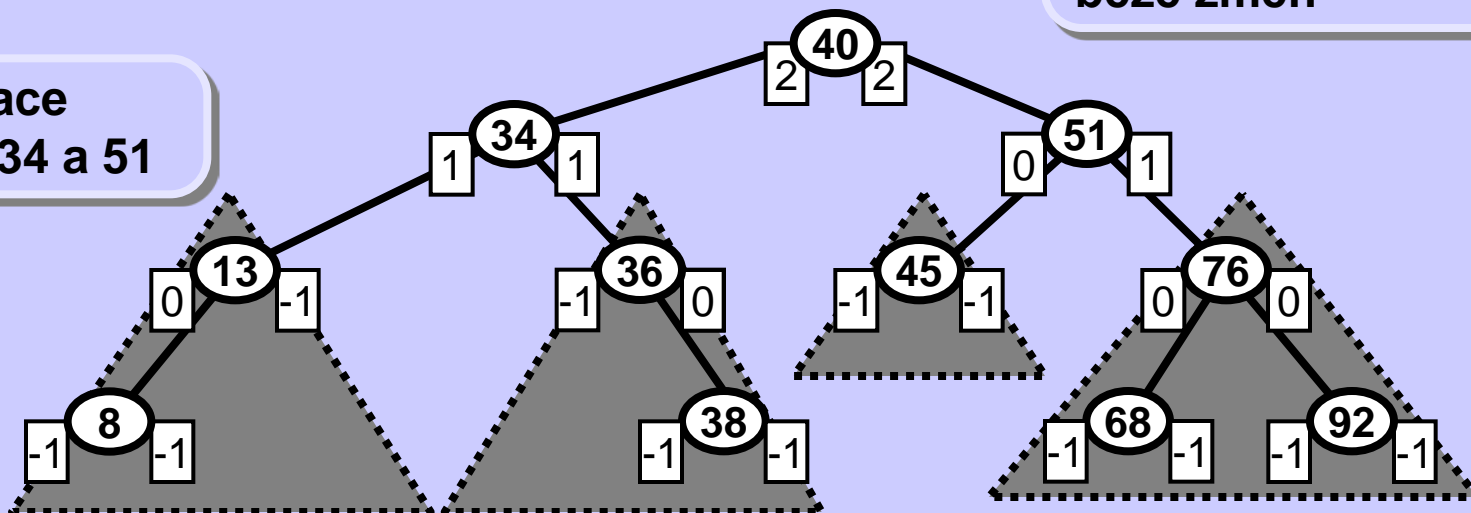
Insert 38

Směry rotace →

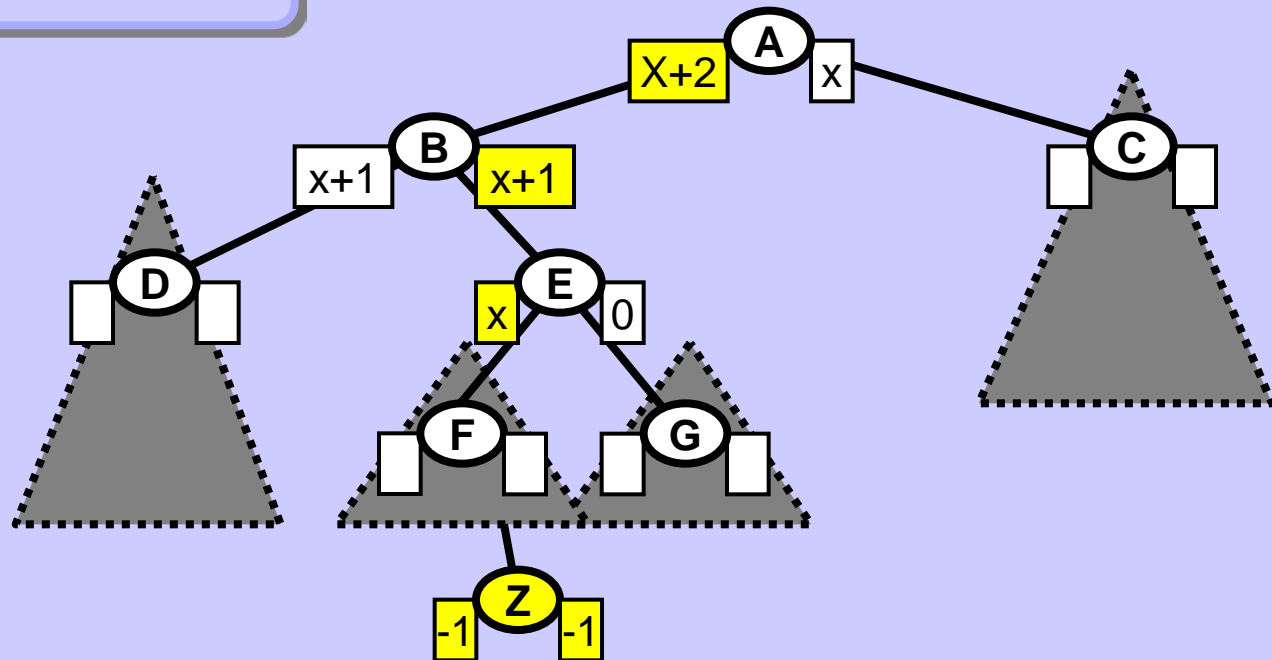
Podstromy
beze změn

LR rotace
v uzlu 34 a 51

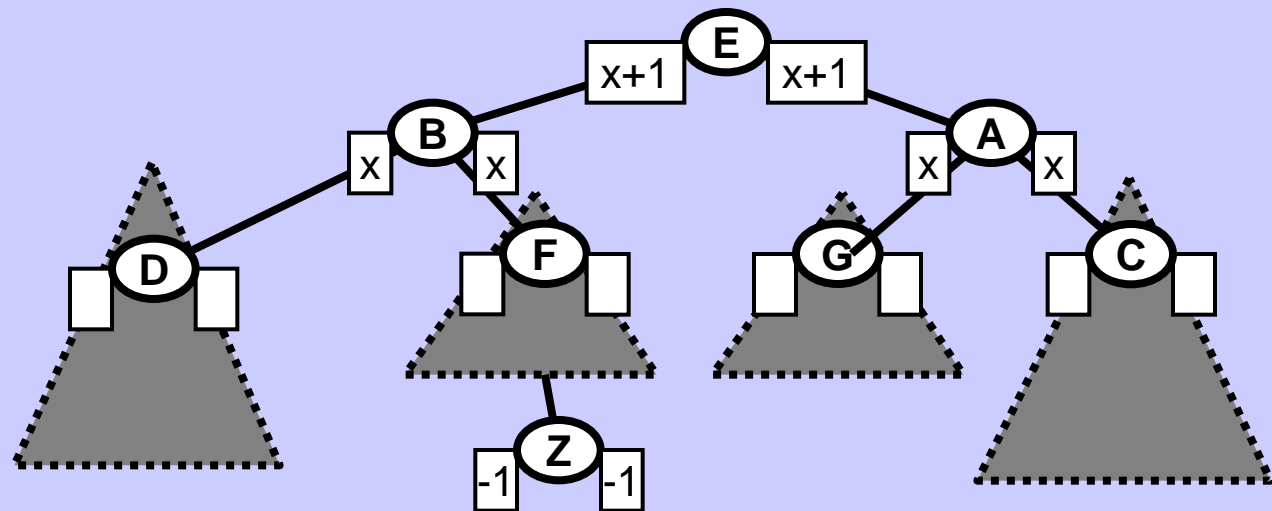

Rotace LR obecně

Před

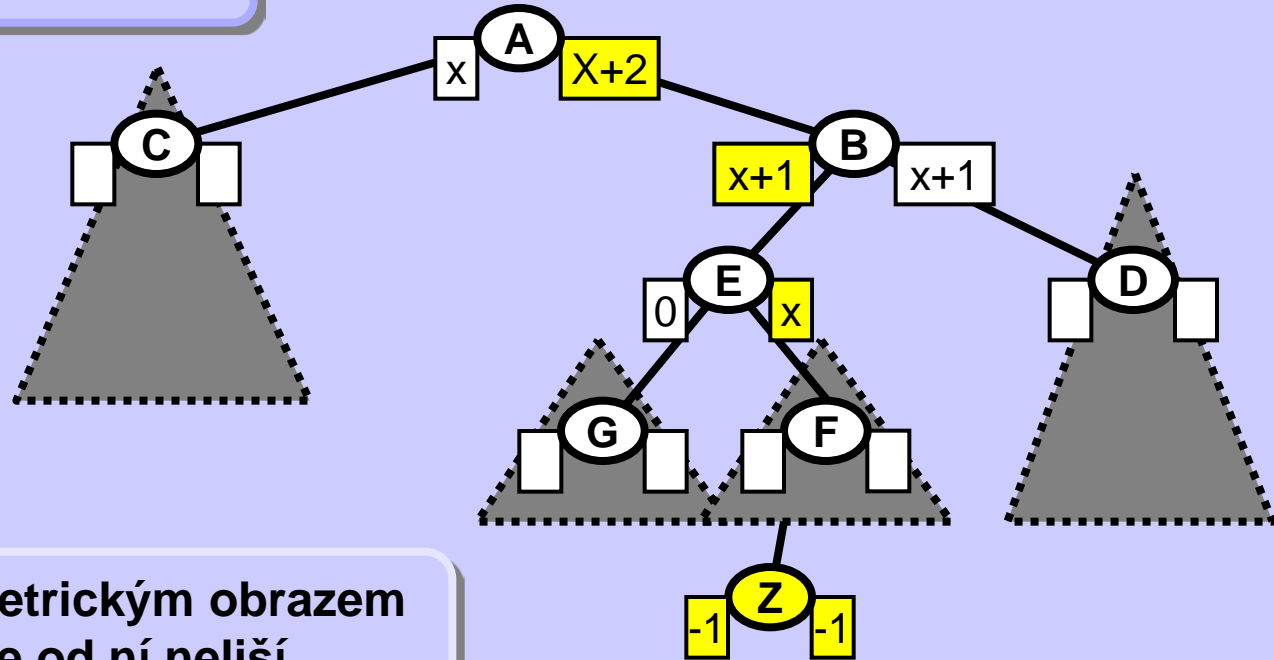

Po

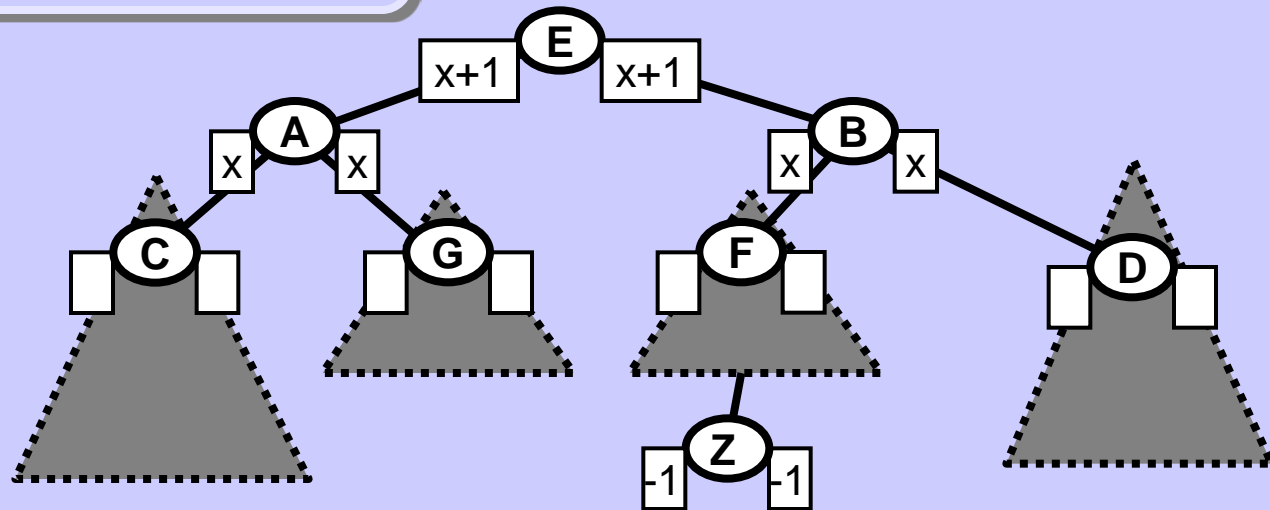
Rotace RL obecně

Před

Rotace RL je symetrickým obrazem rotace LR, jinak se od ní neliší.

Po

Pravidla pro aplikaci L, R, LR nebo RL rotací

Od přidaného uzlu postupujeme směrem ke kořeni a aktualizujeme hloubky podstromů v každém navštíveném uzlu.

Když narazíme na rozvážený uzel, do kterého jsme bezprostředně došli

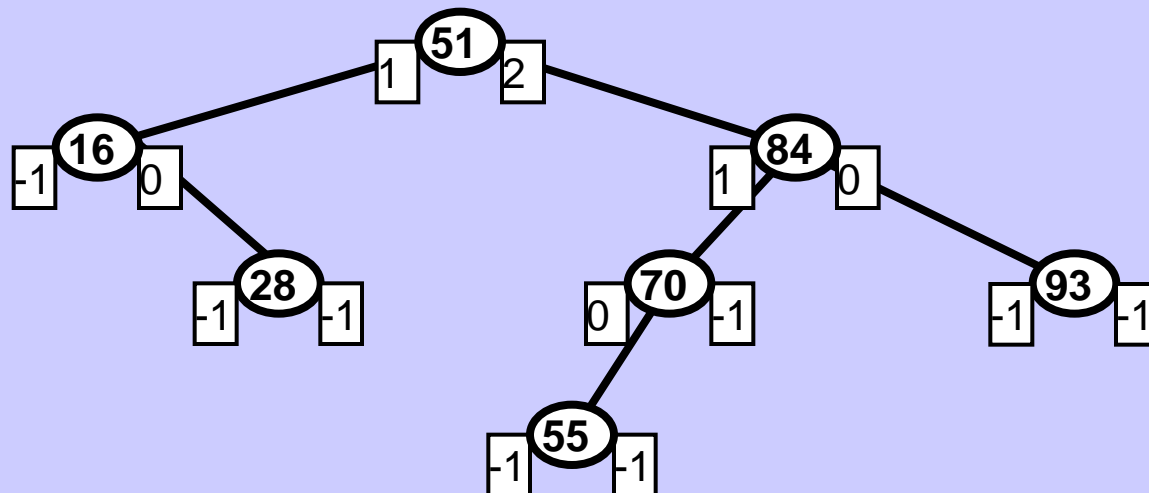
- * dvěma hranami *doprava* nahoru provedeme v tomto uzlu R rotaci.
- * dvěma hranami *doleva* nahoru, provedeme v tomto uzlu L rotaci.
- * hranami *doleva a pak doprava* nahoru, provedeme v tomto uzlu LR rotaci.
- * hranami *doprava a pak doleva* nahoru, provedeme v tomto uzlu RL rotaci.

Po provedení jedné rotace po operaci Insert je AVL strom opět vyvážen.

Po provedení jedné rotace po operaci Delete (viz dále) strom vyvážen být nemusí, je nutno kontrolovat a případně aktualizovat vyvážení až ke kořeni včetně.

Delete v AVL stromu

Strom pro demonstraci rotace po smazání uzlu

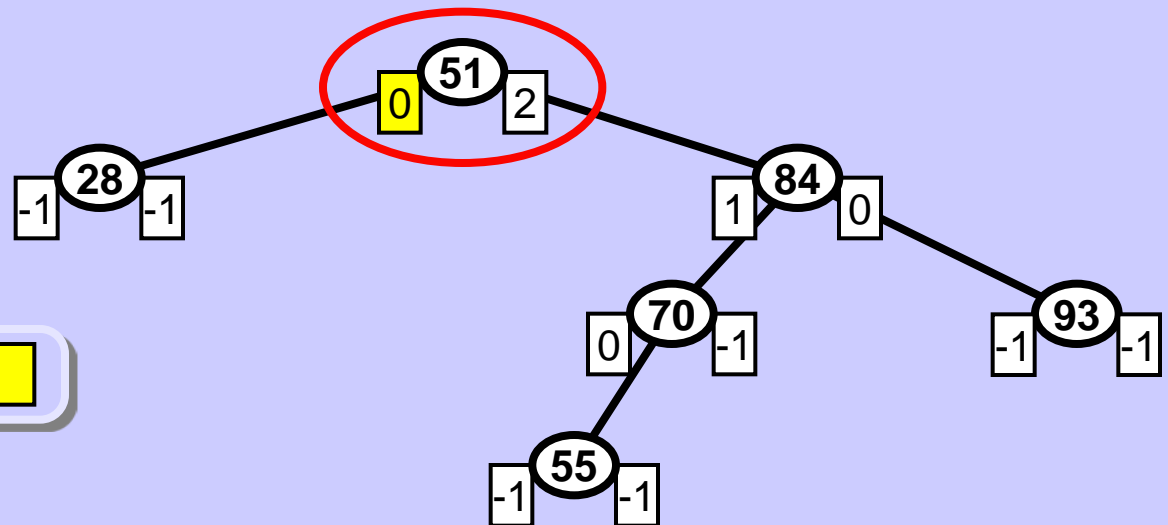
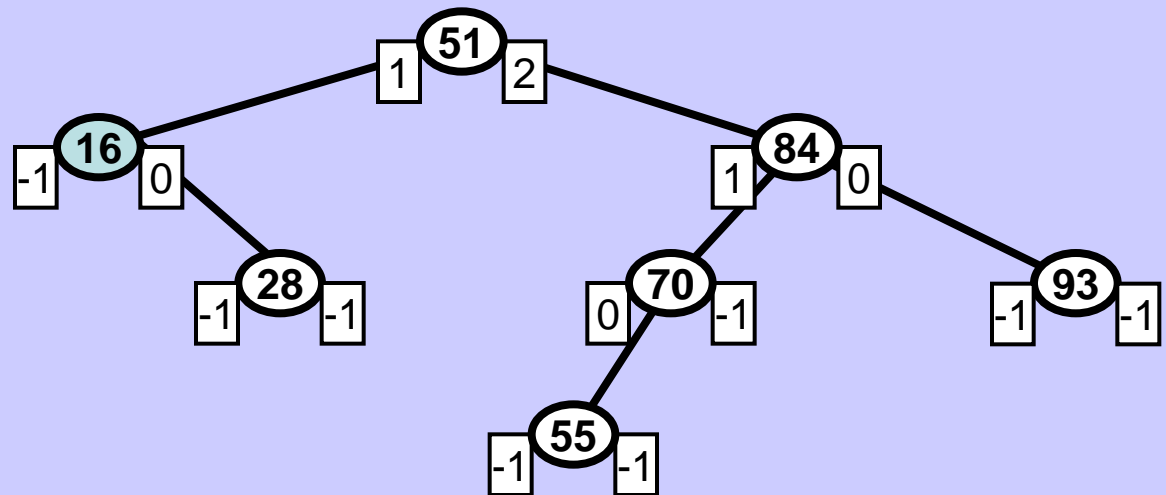
Delete 16

Delete proběhne standardně jako v obyčejném BVS.

Poté postupujeme od místa smazání nahoru ke kořeni a aktualizujeme výšky podstromů v každém uzlu. Při rozvážení aplikujeme rotaci podobně jako při vkládání.

Delete v AVL stromu

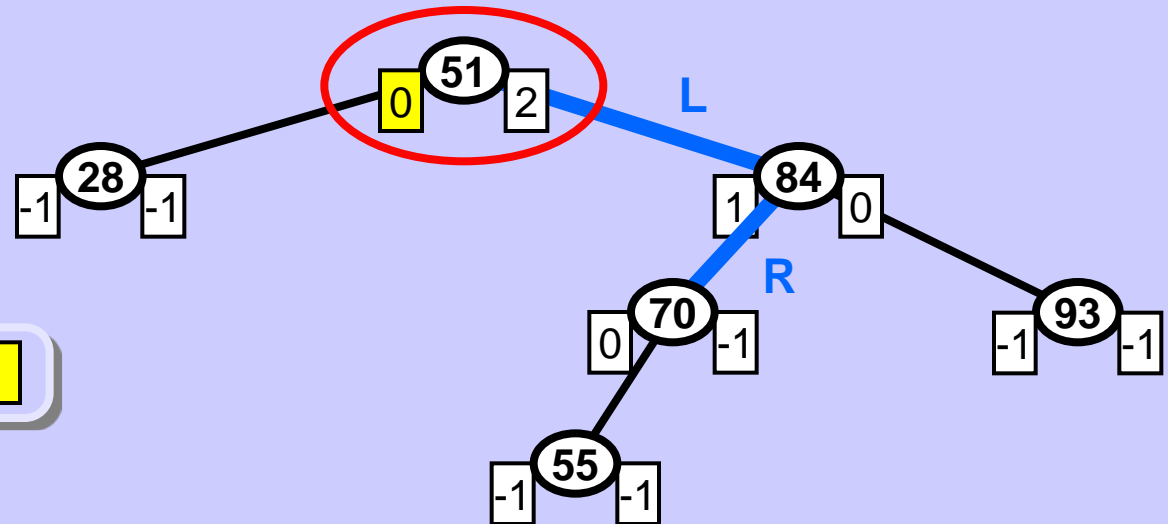
Delete 16

Změněné hloubky

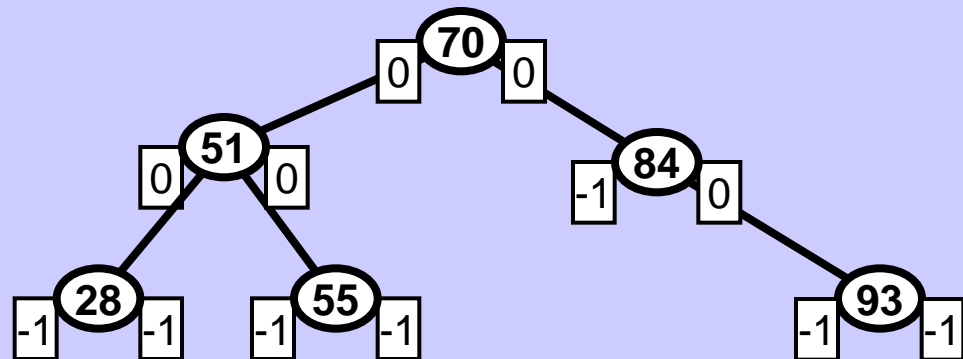
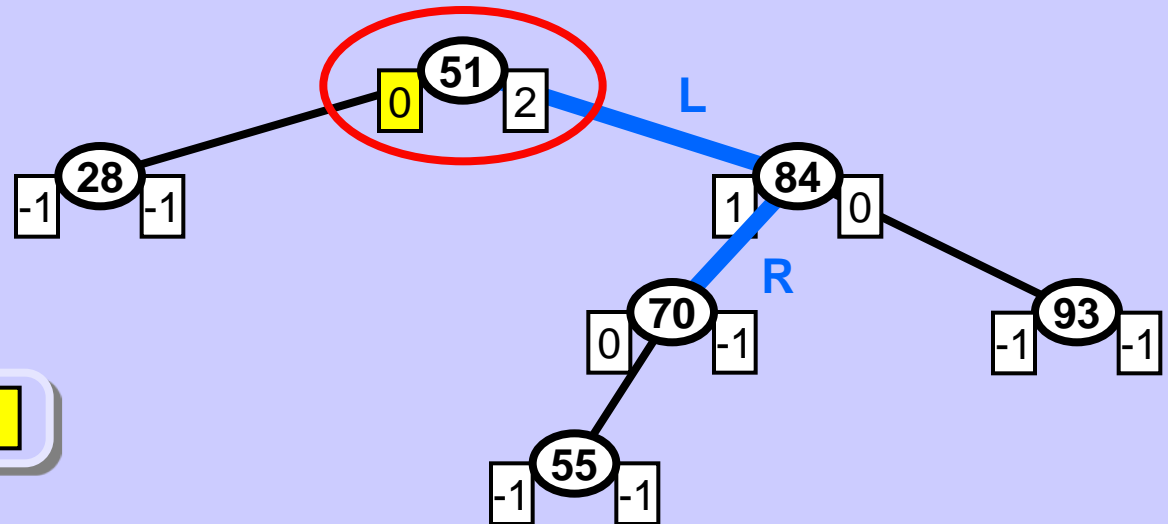
Delete v AVL stromu

Změněné hloubky 0

Z rozváženého uzlu 51 prozkoumáme kořen sousedního podstromu, než ze kterého jsme přišli, v tomto případě uzel 84. Má-li tento oba své podstromy stejně hluboké použijeme jednoduchou L nebo R rotaci. Má-li je různě hluboké (nejvýše se liší o 1), rozhodneme, zda použijeme L, R, LR, RL rotaci, jako kdyby rozvážení (uzel 51) vzniklo naopak přidáním uzlu do tohoto sousedního podstromu (s kořenem 84). V tomto případě použijeme RL.

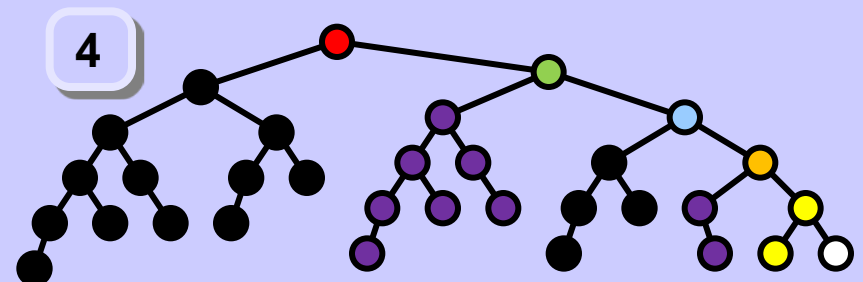
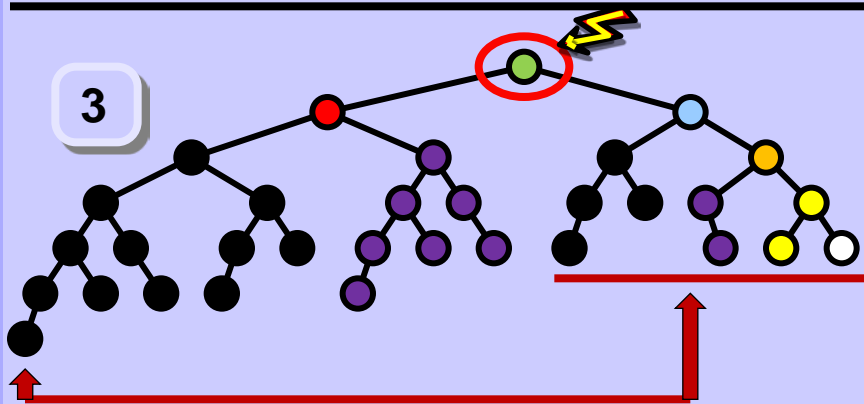
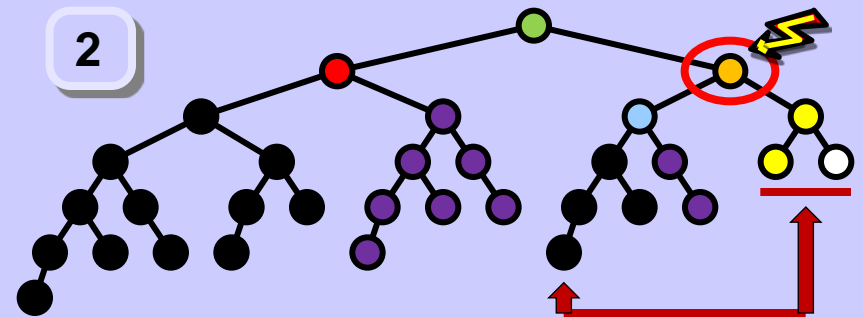
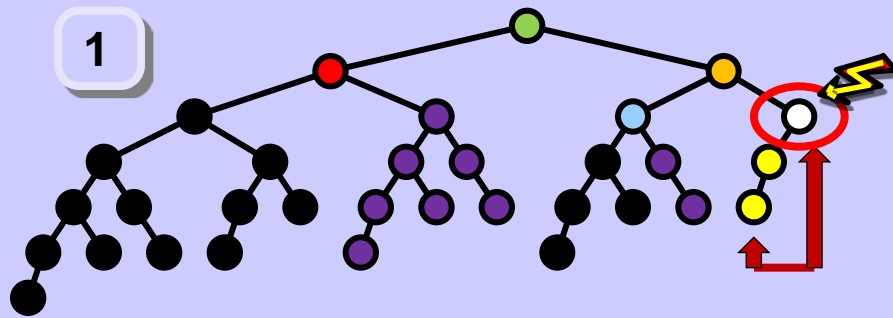
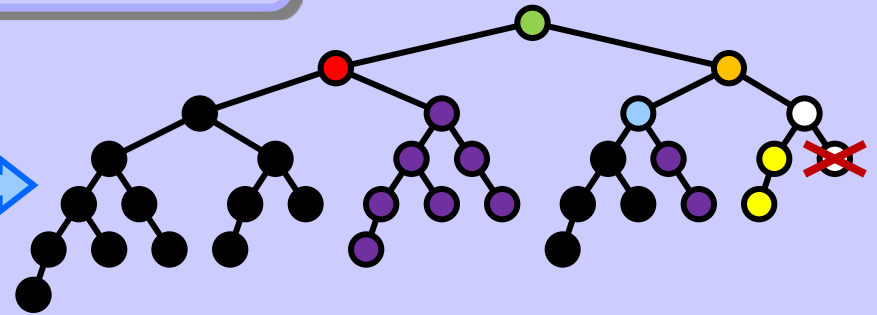
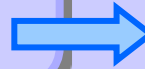
Delete v AVL stromu

Delete 16

Změněné hloubky Po rotaci RL
v uzlu 84 a 51

Nutnost vícenásobných rotací po operaci Delete.

Příklad. Před operací Delete je AVL strom vyvážený.

Vyváženo.

Implementace operací v AVL stromu

...

// homework...

Asymptotické složitosti operací Find, Insert, Delete v BVS a AVL

Operace	BVS s n uzly		AVL strom s n uzly
	Vyvážený	Možná nevyvážený	Vyvážený
Find	$O(\log(n))$	$O(n)$	$O(\log(n))$
Insert	$\Theta(\log(n))$	$O(n)$	$\Theta(\log(n))$
Delete	$O(\log(n))$	$O(n)$	$\Theta(\log(n))$

B-strom -- Rudolf Bayer, Edward M. McCreight, 1972

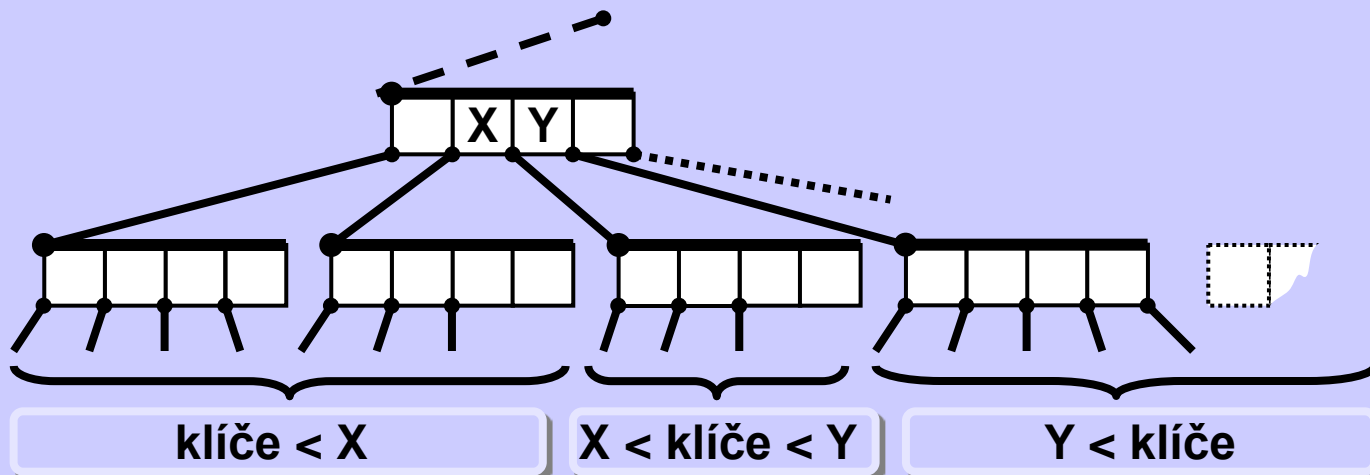
Všechny cesty z kořene do listu jsou stejně dlouhé
tj. B-strom je ideálně vyvážený.

Klíče jsou v uzlu seřazené.

Fixní $k > 1$ pro celý strom určuje velikost všech uzlů.

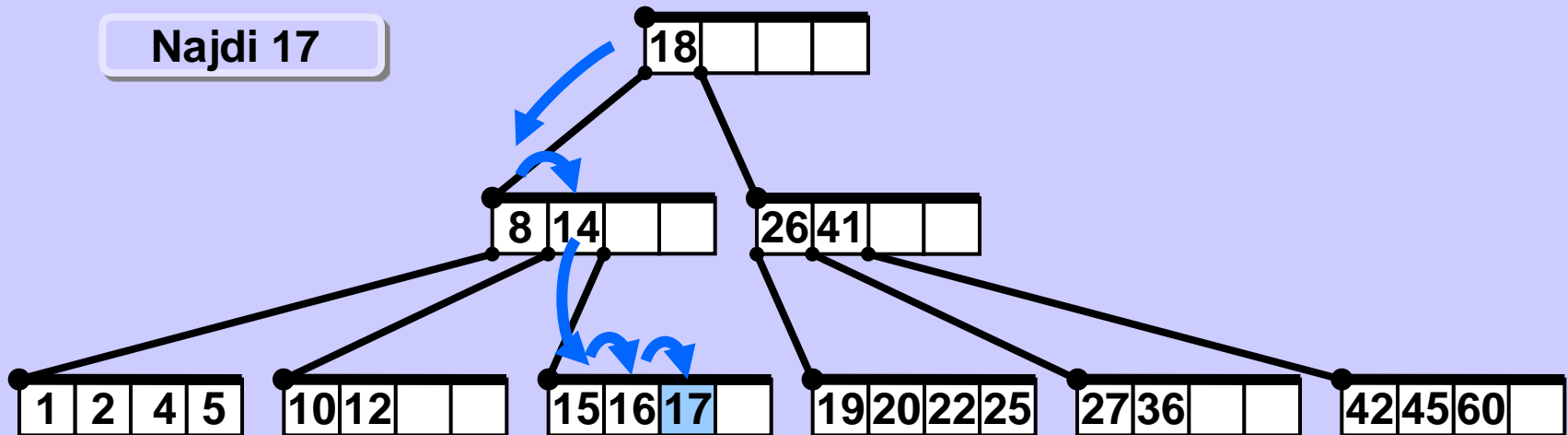
Každý uzel kromě kořene má nejméně k a nejvýše $2k$ klíčů,
každý vnitřní uzel tedy má nejméně $k+1$ a nejvýše $2k+1$ potomků.

Kořen může mít libovolný počet klíčů. Není-li zároveň listem,
má alespoň 2 potomky.

B-strom -- Find

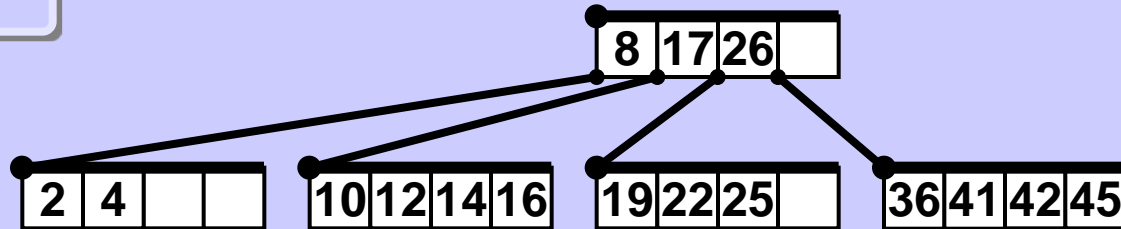
Najdi 17

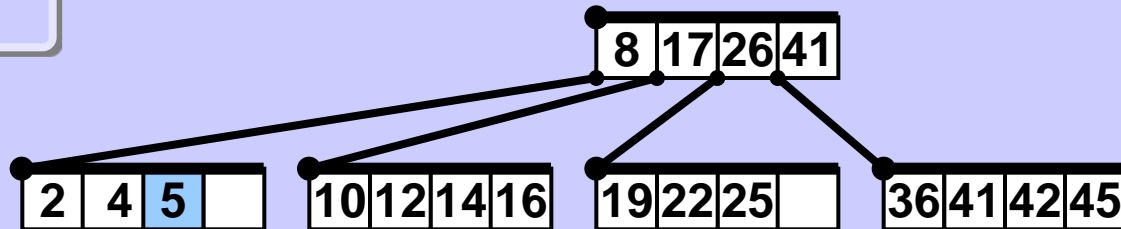
V uzlu se vyhledává sekvenčně
(lze také využít půlení intervalu apod).
Pokud uzel není listem a klíč v něm není,
hledání pokračuje v odpovídajícím potomku.
Pokud uzel je listem a klíč v něm není, nenalezeno.

B-strom -- Insert

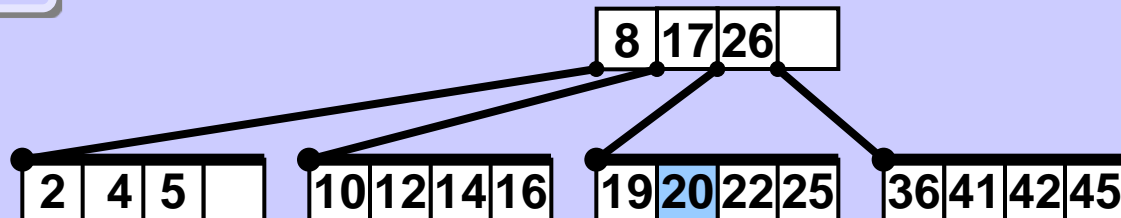
B-strom

Vlož 5

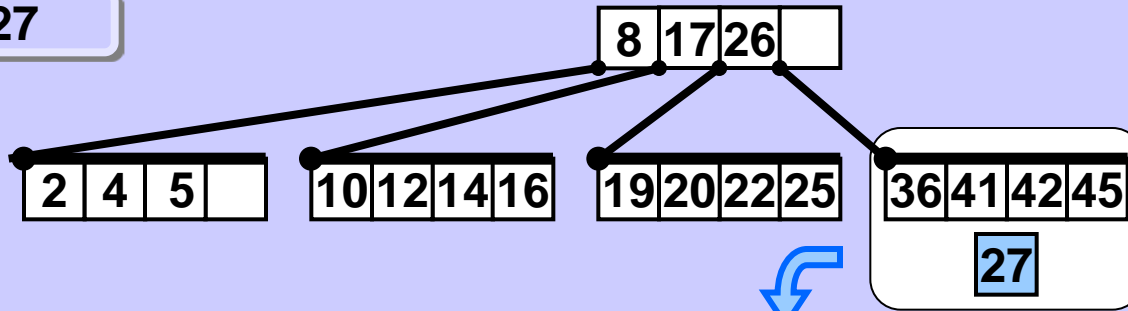

Vlož 20

B-strom -- Insert

Vlož 27

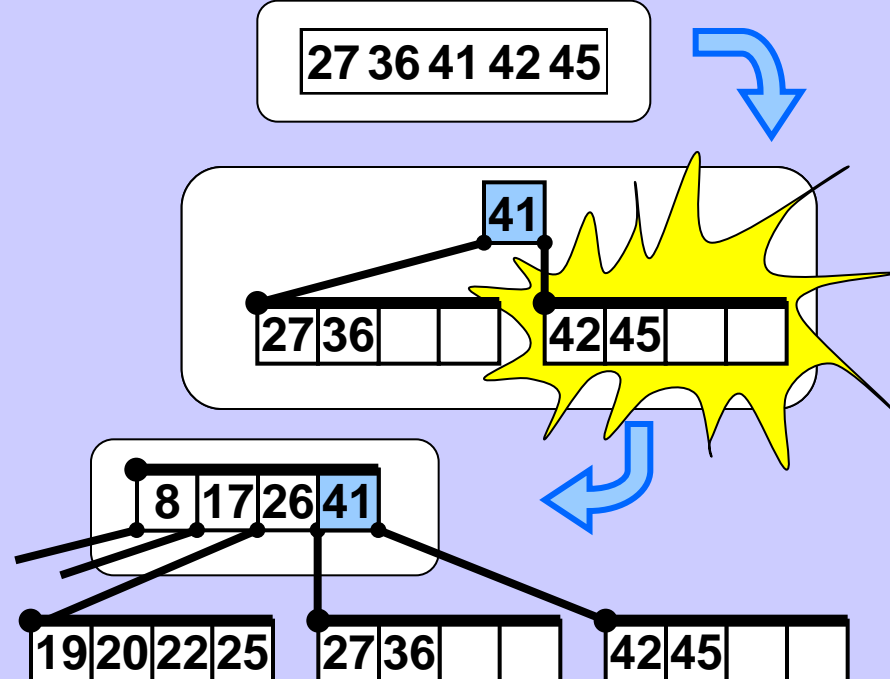

Seřad' mimo strom.

Vyber medián,
vyvoř nový uzel,
přesuň do něj hodnoty
větší než medián.

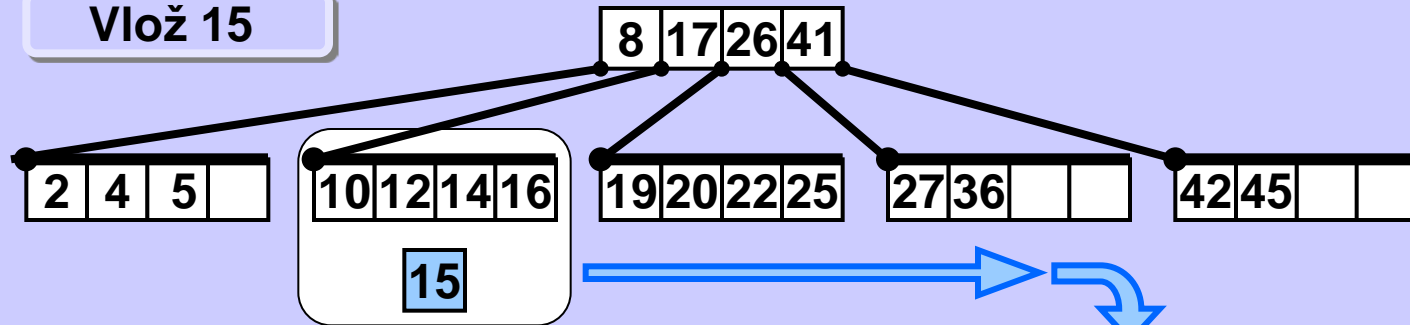
Medián zkus vložit
do rodiče.

Zdařilo se.

B-strom -- Insert

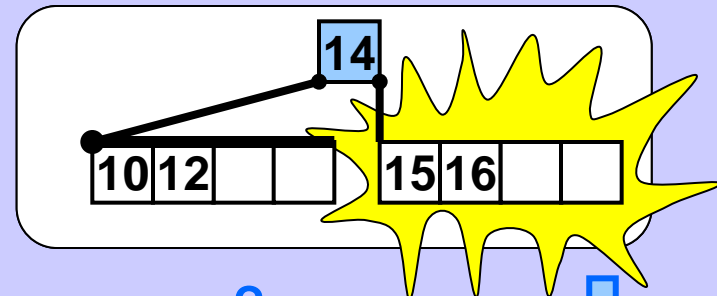
Vlož 15

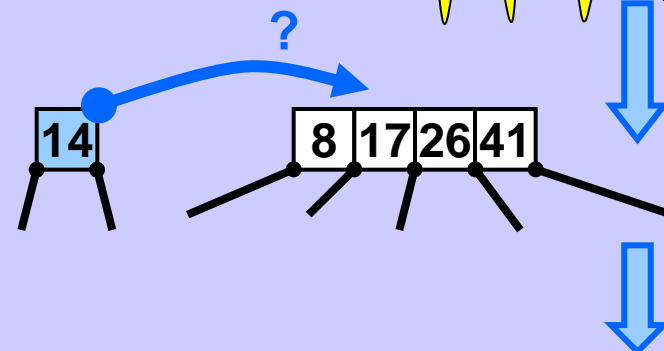
Seřad' mimo strom.

10 | 12 | 14 | 15 | 16

Vyber medián,
vyvoř nový uzel,
přesuň do něj hodnoty
větší než medián.

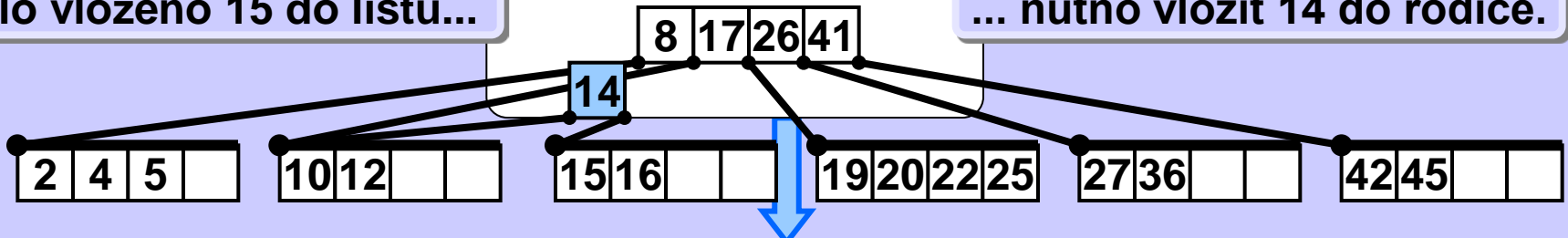

Medián zkus vložit
do rodiče.

B-strom -- Insert

Bylo vloženo 15 do listu...

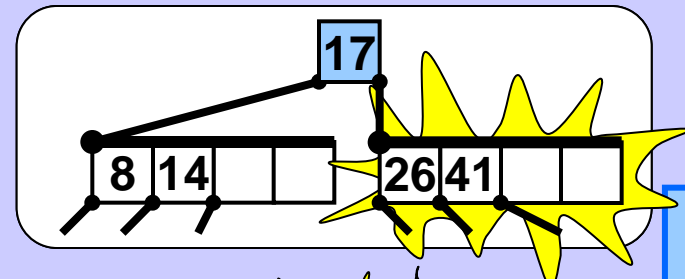
... nutno vložit 14 do rodiče.

Rodič je zaplněn – Analogický další postup směrem ke kořeni.

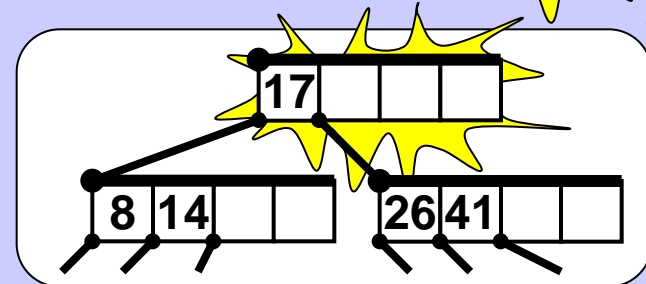
Seřad' mimo strom.

8 14 17 26 41

Vyber medián,
vyvoř nový uzel,
přesuň do něj hodnoty
větší než medián.

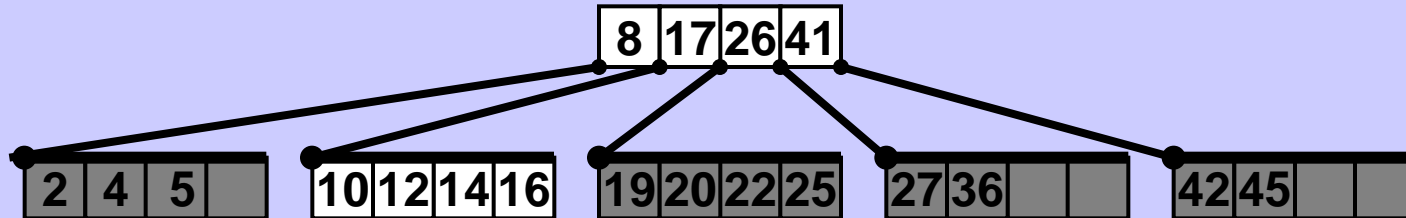

Medián nelze vložit do
rodiče, žádný není, tedy
se zřídí nový kořen.

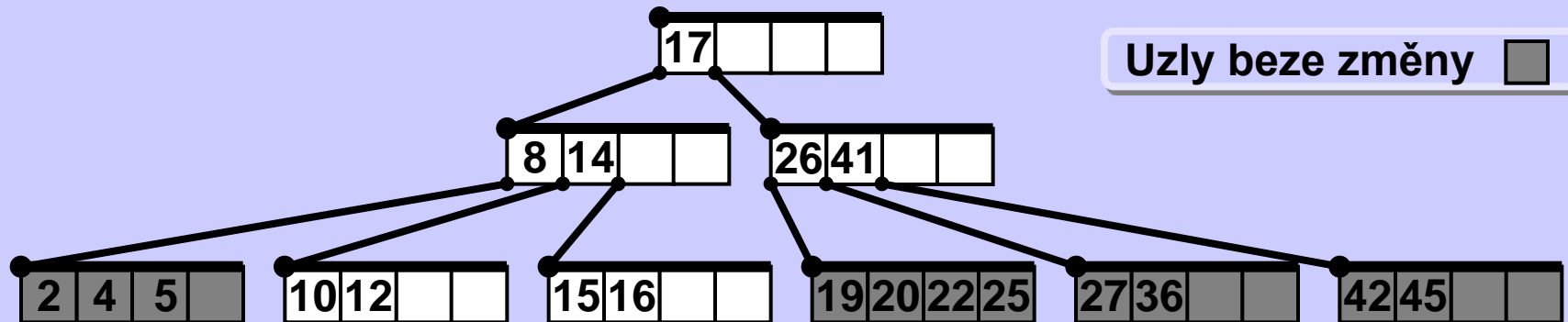

B-strom -- Insert

Rekapitulace - vlož 15

Vlož 15

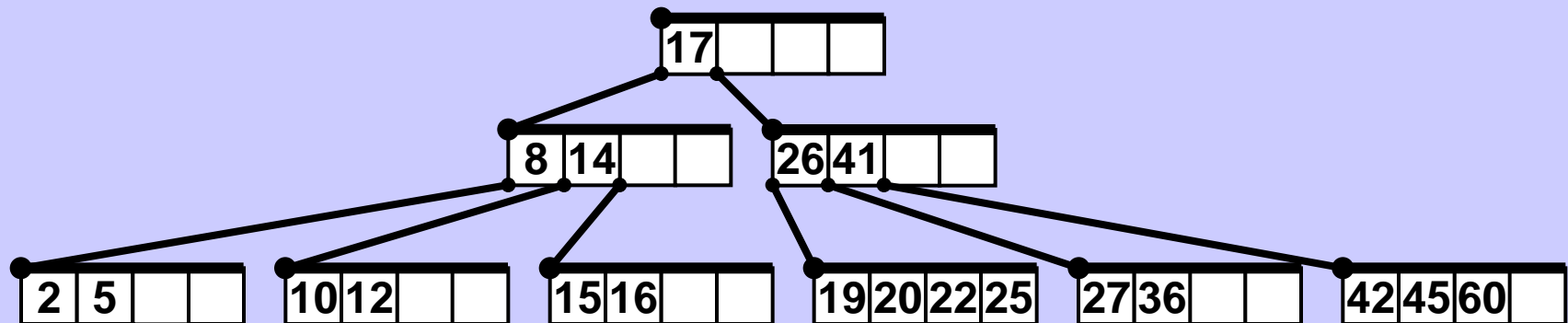
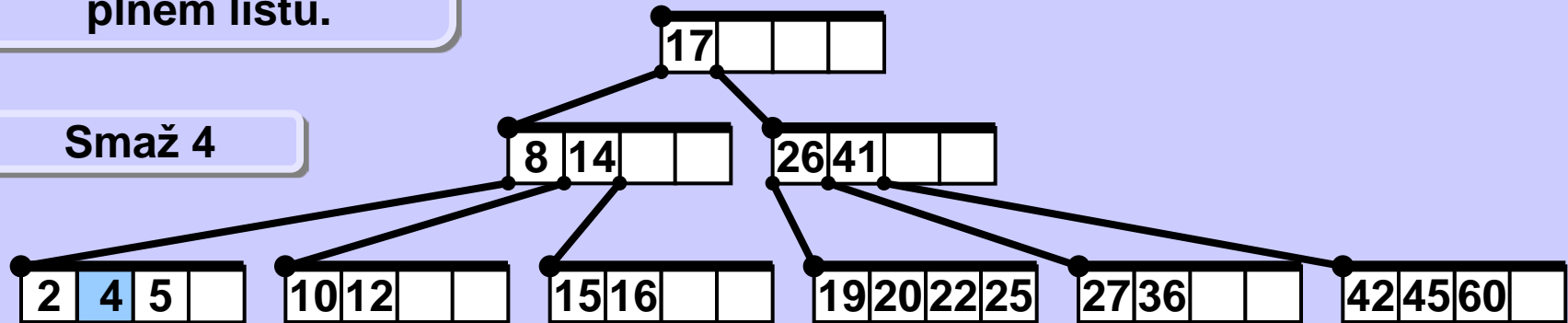
Uzly beze změny

V každém patře přibyl jeden uzel, kromě toho přibyl nový kořen, strom ale roste směrem "vzhůru", zůstává ideálně vyvážený.

B-strom -- Delete

Mazání v dostatečně
plném listu.

Smaž 4

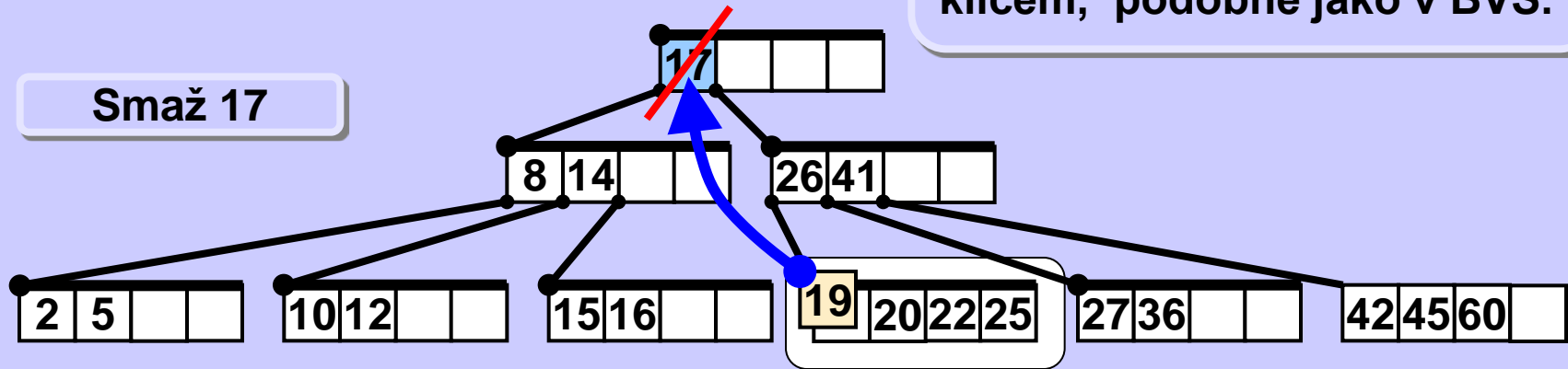

B-strom -- Delete

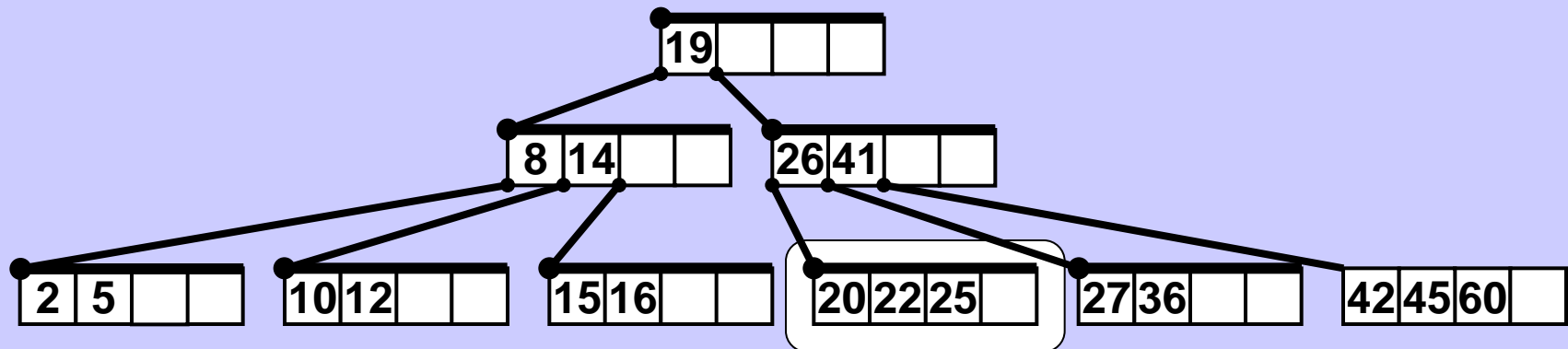
Mazání ve vnitřním uzlu

Smazaný klíč se nahradí
nejbližším větším (menším)
klíčem, podobně jako v BVS.

Smaž 17

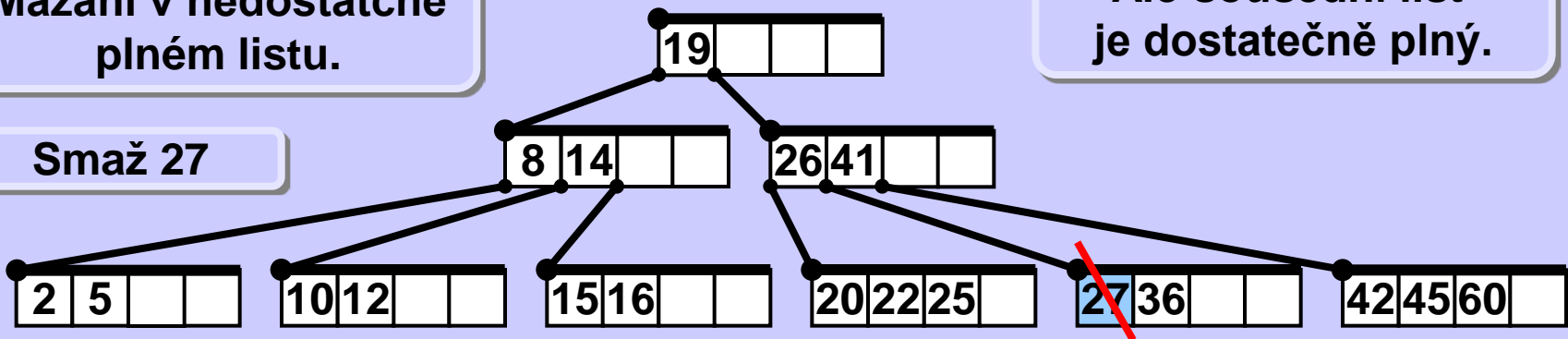
Nejbližší větší (menší) klíč je vždy v B-stromu v listu,
má-li tento list dostatečný počet klíčů, jsme hotovi.

B-strom -- Delete

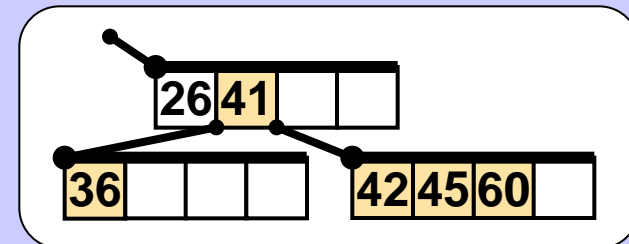
Mazání v nedostatečně plném listu.

Smaž 27

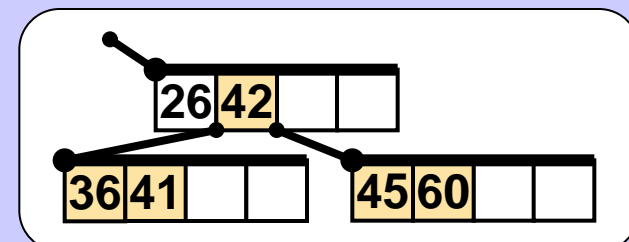
Ale sousední list je dostatečně plný.

Sjednot' klíče s klíči v sousedním listu a s dělicím klíčem v rodiči a seřad'.

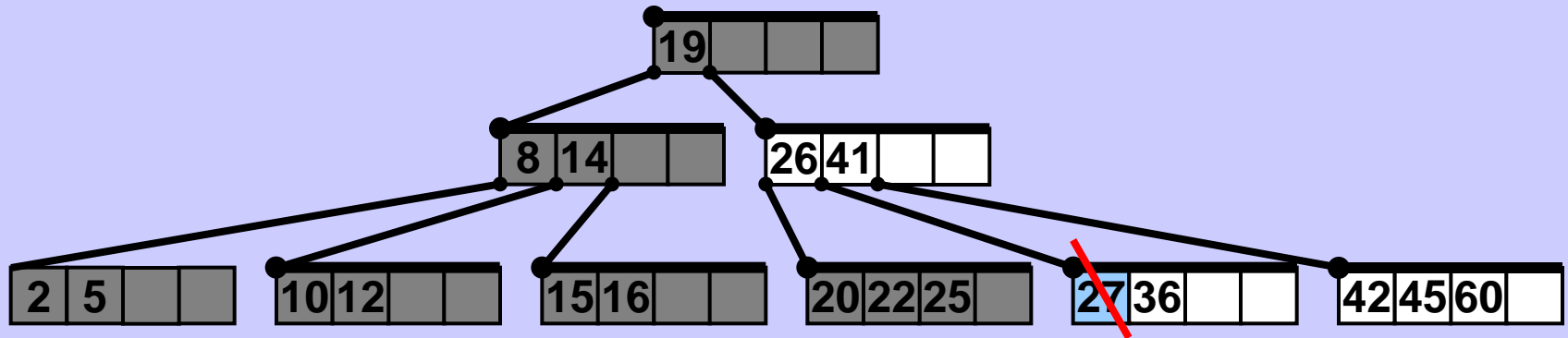
36 41 42 45 60

Medián sjednocení vloží na místo původně dělicího klíče, menší a větší klíče než medián rozděl do levého a pravého listu.

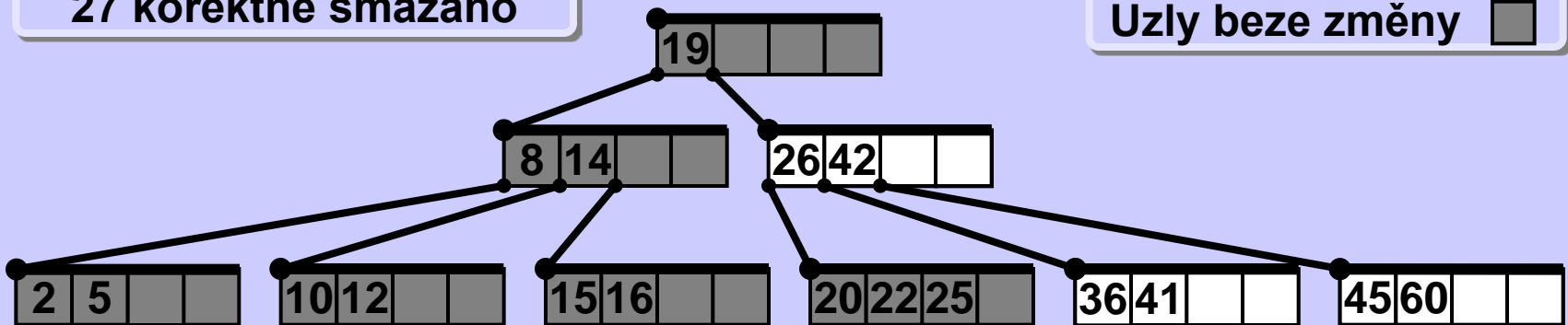

B-strom -- Delete

Rekapitulace - smaž 27

27 korektně smazáno

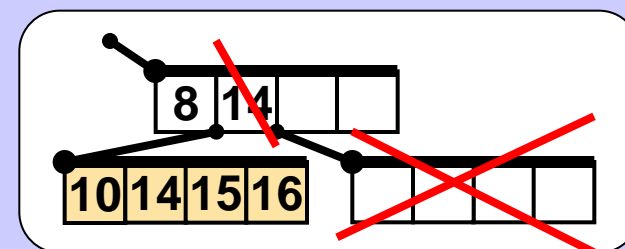
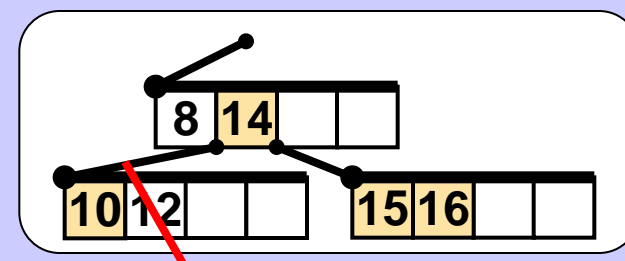
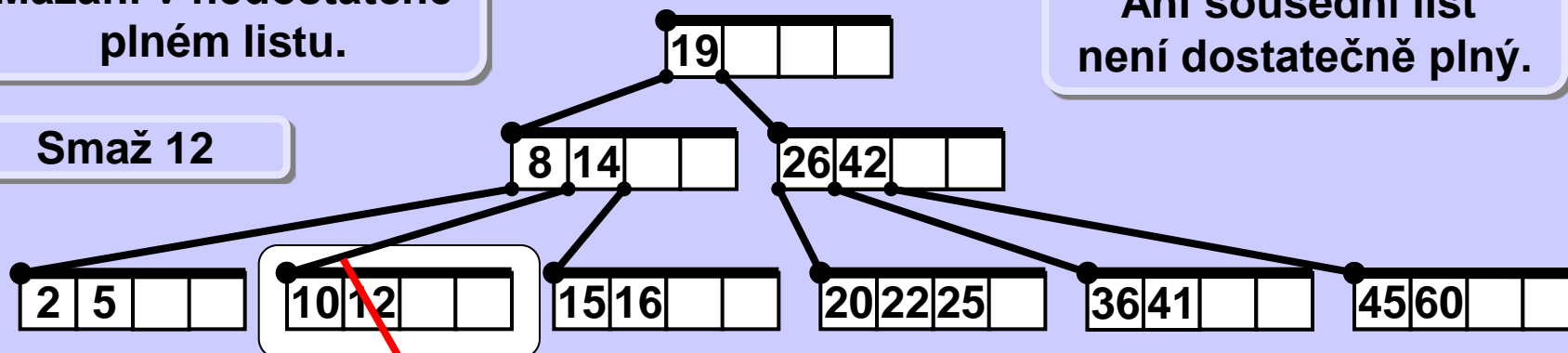

B-strom -- Delete

Mazání v nedostatečně plném listu.

Smaž 12

Ani sousední list není dostatečně plný.

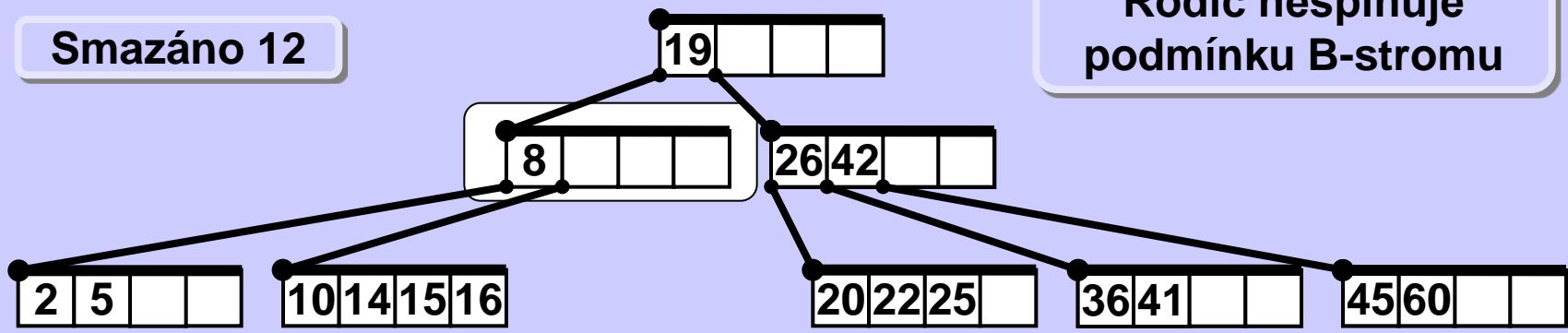

Sjednot' klíče s klíči v sousedním listu
a s dělicím klíčem v rodiči a seřad'.
Vše vlož do původního listu,
sousední list smaž,
dělicí klíč v rodiči také smaž.

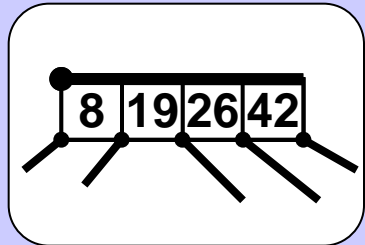
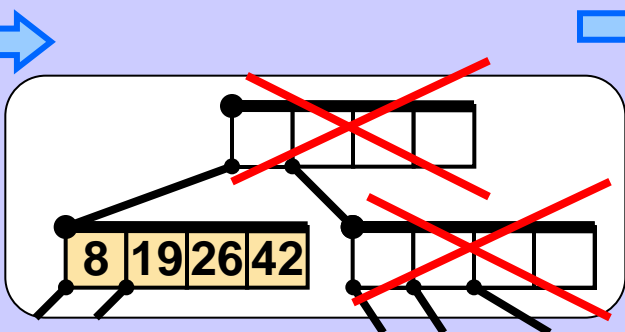
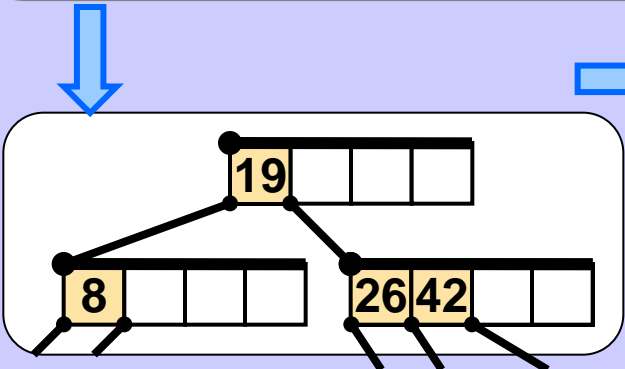
B-strom -- Delete

Smazáno 12

Rodič nesplňuje podmínku B-stromu

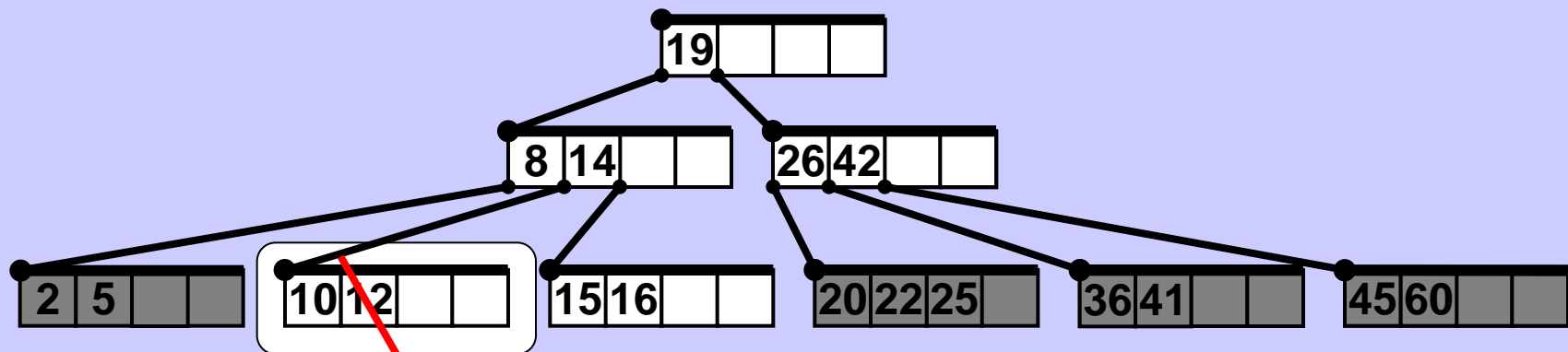

Rodič, který poskytl klíč potomku, není dostatečně plný.
 Aplikujeme na něj (a případně iterativně na jeho rodiče) tentýž postup spojení klíčů a sousedních uzlů a přesun dělicího prvku z rodiče.

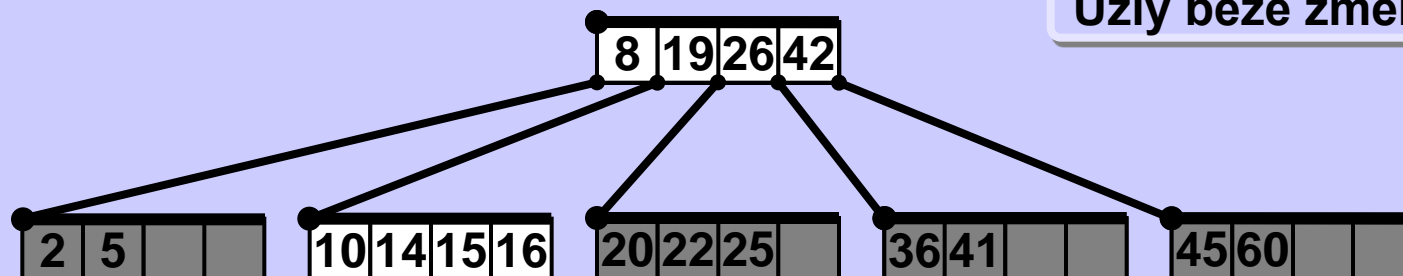

B-strom -- Delete

Rekapitulace - smaž 12

Smazáno 12 a strom byl adekvátně restrukturován.

Uzly beze změny